

КПСС-эй БҮРЯДАЙ ОБКОМОЙ VIII ПЛЕНУМ

АБАҢАН УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭЖЭ, ПАРТИНГАА СЪЕЗДЫЕ УГТАЯ!

Августын 1-д болоһон КПСС-эй обкомой VIII пленум «Республиканы мөхөз, совхозуудта ургаса хурялга үнгэргэх, хүдөө ажлаһын продуктуудыг бэлдэхэ тухай» БурАССР-эй Министр-нүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. У. Могоговой, «1961 оной түрүүшын хахад жэл сөө республиканы промышленна предприя-нууд, бермагын организацинуудай социалис уяланууда ямарар дүүргэһэн тухай» КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр П. Е. Ножки-ной эмхидхэнүүдэ зүбшэн хэлсэ.

Нэгдэхэ асуудалаар пле-нум дээрэ элидхэл хэһэн Бу-рдайд АССР-эй Министрнүү-дэй Соведэй Түрүүлэгшэ нү-хэр А. У. Могогов нэгжэ хэ-лэбэ.

Партийн областной комите-дэй пленум бүхы совет ара-дай түрэл партингаа ХХII съездэд зоримжтойгоор бэл-дэжэ байһан гайхамшагта үдэрнүүдтэ боложо байна. Тү-рэл оройнойнй ард түмэн КПСС-эй Программын проек-тые ехэ баяр баясхалантай-гаар угтажа абаад, шудалжа эхилэнхэй. Манай республи-кын ажаллад совет арадтаа хамта партинын съездые ажа-лай амжалтаар угтахын тү-лөө эрмэлзэн оролдожо байһанай.

Республиканын хүдөөгэй ажаллад бүгдээрэд соци-алистическэ мурьсөөндө хабаа-далсан, ехэһэн социалис уял-гануудые абаа һэн.

Социалис уялгамнай хэр зэргэ дүүргэгдэнэ гэжэ мэдэрхэ хэрэггүй. Республи-канын колхоз, совхозууд тү-рэлд мяха худалдаа хахад жэлэйнгээ түсэб минд 83 про-цент, һү—74 процент, үндэ-гээ—90 процент, нооһо—62 про-цент дүүргэ. Абаһан уялгаа илангаяа Сэлэнгын, Тарбага-тайн, Баргажанай, Байкало-Кударын аймагууд муугаар дүүргэнэ. Жэшээлхэд, Сэлэн-гын аймаг гүрүндэ мяха худ-далдаа түсэбөө 45 процент, һүөөр—68 процент дүүргэнэ байха юм.

Гүрүндэ һү, мяха, үндэгэ, нооһо худалдаа уялгаа дүүр-гэ арга боломжо манда дүү-рэн би байгаа. Энэниие рес-публиканын түрүү совхоз, колхозуудай дүй дүршэл харуу-лна. Саяанай совхоз (ди-ректорын нүхэр Серебренни-ков, парткомой секретарь нү-хэр Бальбар) хахад жэлэйнгэ уялга мяха худалдаагаар 103 процент, һүөөр—116 про-цент, үндэгээр—108 процент, нооһоор—112 процент дүүргэ. «Комсомольский» совхоз (ди-ректорын нүхэр Николаев, парткомой секретарь нүхэр Баянбаев) мяха худалдаа тү-сэбөө 112 процент, һүөөр—115 процент дүүргэб. Кяхтын ай-магтай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшын нүхэр Пахирко, парторганизацинын секретарь нүхэр Богданов) гү-рүндэ мяха, һү, үндэгэ, нооһо худалдаа уялгаа нилээд үлүүлэн дүүргэнэ байха.

Энэ жэлэй 6 харын туршада шитын малай тоо толгой нё-дондонойхидо орходоо зарим тэдэ олоһороо гээбэл: эбэртэ малай тоо—6 процент (тэрэ тоодо үнэдэй—15 процент), хони ямаадай—7 процент, га-хай—15 процент, шубунай—9 процентээр олоһороо. Адуу малай олоор гарзалагүй һаа, амжалтамнай бүриһше ехэ байха һэн.

Хабарай тарилга муу бэ-шээр үнгэрөө. Энэ жэлдэ нё-дондонойхидо орходоо 48 мян-ган гектар шениһсэ, 24 мянган гектар ячмен, хоёр дахин ехэ гэршүүхэ, 4 дахин ехэ бобоо культура, 1,5 дахин ехэ ку-куруза таригдаа. Байһал саха-рай свёкло, олон жэлэй но-тоон гэхэ мэтэ нилээд нэмэг-дэжэ таригдаһан юм.

Мүнөө республиканын кол-хоз, совхозууд малай үбнэ тэ-жээл бэлдэлгэдэ ороод байна. Шухалын шухала энэ хүнэй мэри Яруунын, Түнхэнэй тай-магуудта муу бэшээр ябана. Гэхэтэй хамта, тэжээл бэлдэл-гэ олонхи колхоз, совхозуудта

Зэднй «Октябрьский» совхо-зой механизаторууд тариа ту-ршада бэлдэлгэдэ хүдэлмэ-рине амхитайгээр ябуулжа бэл-дэхэ. Эндэ комбайнуудай элэ-барилга дүүргэжэ дутаһа. Со-вхозой механизаторууд хүдэл-мэри Доржиев, Норбонов гэгшэд эл-барилгыг үедэ ажаллай үндэр-бүтээсэ тудалжа, үдэр бүриһше даалгабарине тоолодоо үзүү-дэн дүүргэнэ. Тэдмэр тариа хуряалгын үедэ дадаг комбай-нуудаараа үдэртэ 16—18 гек-тар хуряаха зорилготой.

Зураг дээрэ: комбайнерууд Ц. Доржиев (яада таладаһы), Б. Норбоев гэгшэд ажаллажа байна.

Д. КАПУСТИНАЙ фото.

тон муугаар эмхидхэгдэнхэй. Сэлэнгын, Зэднй аймагуудай нилээд олон колхоз, совхозууд мүнөөшье болотор үбнээ саб-шажа захалаагүй, силос дара-жа эхилээгүй байха юм. Тэдн-эй хүтэлбэрлэгшэд юу бо-дожо, юу хүлээжэ байдаг гэ-шэбэ!

Тариа хуряаха хүдэлмэри ойротжо байна. Тэрэниие бо-гони болзор соо, һайн шанар-тайгаар үнгэргэхын тула эр-тэһнээ һайнаар бэлдэхэ хэ-рэгтэй. Тэд тэрэ хүдэлмэри аргагүй муугаар ябуулагдана. Августын нэгэнэй мэдээгээр, комбайн заһабарилха түсэб колхозуудта 52 процент, сов-хозуудта—77 процент, жатка заһабарилга колхозуудта—67 процент, совхозуудта—68 про-цент дүүргэгдэ. Олонхи ай-магтай совхоз, колхозууд мүн-өөшье болотор тоог, амбаар, орооһо эсбэрлэдэг машинанууд-ай заһабарилга эхилээгүй байха юм. Энэ хүдэлмэри илангаяа Баргажанай, Заиг-ранай, Закаменай аймагуудта уааруулагдана. Колхоз, сов-хозуудай зарим хүтэлбэрлэг-шэд механизаторнуудыг бэл-дэхэ хэрэгтэй анхаралаа таби-наагүй. Тинмэй мүнөө колхоз-уудта 490 тракторист, 167 комбайнер, совхозуудта 569 тракторист, 237 комбайнер ду-туу байһаар.

Энэ жэлдэ гүрүндэ орооһо тариа, хартаабаха, овоң худал-даа уялгаа дүүргэхэнээ гал-на, үлүүлэн дүүргэхэ арга бо-ломжотойби. Хуряалгын хү-дэлмэрини түрүүшын үдэр-нүүдтэ эхилээд, гүрүндэ орооһо тариагаа тушаажа то-тойби. Тинбэһе тариа ту-шаажа абадаг Суулгын, Усть-Кяхтын пунктууд мүнөөшье болотор заһабарилга дүүргэ-гүй байһаар. Тэндэ хэрэгтэй ээ-сэг, хэрэгсэл, лабораторинууд бэлэн бш.

Нингэнэй малые бардам хүрэхэ тэжээлээр хангаха, ур-гаса хуряалгаа богони бол-зорто, һайн шанартайгаар үн-гэргэхэ, гүрүндэ орооһо тариа, хартаабаха, овоң худалдаа уялгаа үлүүлэн дүүргэхэ гээ-шэ областной партийна орга-низацинын, республиканын бүхы ажалладай дайшалхы зорил-гонууд болоно.

Элидхэлэй һүүлдэ КПСС-эй Кабанскын райкомой секре-тарь нүхэр Антоненкодэ үгэ-үтэнэ.

—Манай аймаг гүрүндэ мяха, һү, үндэгэ, нооһо худал-даа хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэггүй. Саашадаа тинмэ байдалда орохогуйн тулада шухала хэмжээн абтажа бай-на. Июль нарада һү нилээд эхээр наагааби, үнэдэймнай тоо толгой 20 процентээр оло-шороо. Абаһан уялгаа бүхы

талаарн дүүргэхэ гүйсэд арга боломжотойби.

Кабанскын совхоз 200 мян-ган шубу худалдаа гэгшэн уялга абаа һэн. Совхоз 40 мянгыг худалдаад, үшөө 40 мянгыг худалдааһар бэлэн болгоод байна. Тэд гайхал-тай: тэрэниин абаха хүн ол-доногүй. Улан-Удын мяханай комбинат үдэртөө 2—3 машин-на абана. Тэд шубуудыг ту-шаагаа наамнай, городской зон-до хэрэгтэй байха һэн.

Тариа, ногоо, кукурузын гар-гаса муу бш. Тэрэнээ саг болзортоһын, һайн шанартай-гаар хуряажа абахын түлөө оролдожо байнаби. Гэбэһше машина, техникэ олоор дутал-дана. Манай совхозуудта нэгэ-ше тракторна косилка, тар-муур байхагүй. Нэгэ силоснэ комбайнда 160 гектар хуряал-гын талмай хүртэнэ. Тинмэйэ республиканы эмхи зургаанууд, нэн түрүүн совхозуудай трест, «Сельхозтехникин» нэгдэл бидниие техникээр хангахын тула наһалаа зорюулха бээ гэжэ найдагдана.

Республиканын совхозуудай трестын хэжэ байһан ажал хү-дэлмэри тухай тэрэнэй дирек-тор нүхэр Барыдаев пленум-дэ хабаадагшадта хөөржэ үгэбэ. Тинхэ зуураа, совхозууд-ай ажал хүдэлмэридэ байгаа дутуу дулдунд тухай үнн удаан тогтобо. Олонхи совхоз-уудай хүтэлбэрлэгшэд даал-гадһан ажалдаа харюусал-гагүйгээр хандана, түрэнэй мүнгэ зөөри хэрэгтэ хэрэггүй-гөөр, гам хайраггүйгээр үнн, продукцинын үнэ сэн хиндэр-руулхын түлөө тэмсэһэгүй гэ-жэ шүүмжэлбэ.

—Манай аймагтай ажаллад түрэл партингаа ХХII съездэ нэрэтэй түрэтэйгээр угта-лын түлөө дэлгэрһэн мурь-сөөндэ ороод, шитын малай тоо толгой олоһоруулаха, гэрэ-нэй ашаг нэмдэ дээшлүүлэхэ талаар нэгэ хэмдэ амжалта туйлаа, — гэжэ КПСС-эй Бай-кало-Кударын райкомой сек-ретарь нүхэр Макарова плен-умдэ элидхэбэ. Тариалгын тал-май нилээд үргэлгдөө, силоснэ, бобоо ургамалууд, ячменш урда жэлэйһинээ эхээр таригдана. Тариа, кукуруза, но-гооний ургаса муу бш.

Тинмэйэ мүнөө жэлэй хур-яалгын хүдэлмэри урда жэл-нүүдтэ орходоо аргагүй ехэ болохо байна. Ургаса хуряал-гаа һайнаар үнгэргэхын ту-ла ехэ оролдоложо гаргагдана. Гэбэһше комбайн, техникэ үсөөдхөөр эл янзатай болоод байна. 3800 гектарта кукуруза тариһан аад, 15 комбайнтай би.

Хүдөө ажахын, илангаяа мал ажалай продукт эрид эхээр абаха талаар аймаг до-тор хэлгэжэ байгаа ажал ту-хай хэлэхэ зуураа, нүхэр Ма-карова нигэжэ мэдүүлбэ. Хо-нидые Байкало-Кударын ай-магта огтолон үгы хэхэ гэгшэн дурдахал оруулжа, пленумдэ хабаадагшадые гайхуулба.

Совхоз, колхозууд гүрүндөө

мяха, һү, үндэгэ, нооһо худ-далдаа уялгаа ямарар дүүргэжэ байнаб гэжэ рес-публикын бэлдэхэлэй управ-ленин начальнигай орлогшо нүхэр Сельверсов хөөржэ үгэ-бэ. Гэбэһше хэнэй гэмээр уял-гамнай муугаар дүүрэнб, тэрэ талаар бэлдэхэлэй управ-лени ямар хэмжээ абажа бай-наб гэжэ нүхэр Сельверсов эрид сэхэ хэлээгүй.

—Колхозоймнай үргэн тар-иялан дээрэ баян ургаса гар-гажа байна, — гэжэ Бичурын аймагтай Ждановой нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци-нын секретарь нүхэр Сан-жиев үгэ хэлэхэдэ мэдүүлбэ. Тариалгынга гектар бүриһөө 20—30 центнер шениһсэ аба-хаар хараалнаби. Байһал ку-курузын гаргаса нёдондонойхи-ноо аргагүй һайн. Манай тү-рүү кукурузаһан нүхэд Бад-маев, Багадаев болон бусад гектар бүриһөө 400—500 цент-нер эһэ һабаа абахын түлөө тэмсэһэл.

Үбнэ тэжээлэй, ургаса хур-яалгын хүдэлмэрини амжалта ажалладай оролдоложо, тэмсэлхэ дулдыха гэгшэ. Тинмэйэ партийна организаци-нын колхознигуудай дунда ойл-гууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулжа эхилэнхэй. Полевой стап дээрэ агитпунктууд нэгэ-дэхэ, тэндэһ, комбайнын агре-гат бүхэндэ агитаторнууд хүдэлхэ. Үбнэ, тарянай ажал-да абажа байгаа колхозни-гууд ходо шэнэ гасэтэ, жур-налинуудые абажа байха.

Колхозоймнай комбайнер-нууд социалис уялануудыг абажа байна. Комбайнернууд нүхэд Чутуков, Михаханов гэг-шэд үдэр бүри 25—30 гектар тариа хуряахаби гэгшэн уялга абаа. Түрэл партингаа ХХII съездые ажаллай амжалтаар угтахын түлөө хуряалгын бү-хы хүдэлмэринэ 15 хоногой туршада дүүргэхэ, гүрүндэ 15 мянган центнерхэ бага бш тариа тушааха гэгшэн соци-алис уялга манай колхознигууд абаа.

«Сельхозтехникин» нэгдэл-лэй түрүүлэгшэ нүхэр Игна-тьев ургаса хуряалгыг ам-жалтатайгаар үнгэргэхын ту-ла хойнолуудалдаһагүй ямар хүдэлмэри хэгдэхэ ёһотойб гэ-жэ хэлэбэ. Тэрэ тоодо «С-6», «С-3» комбайнуудые мэнэ гэгшээр амьларан хуряахаар тааруулжа тон шухала гэжэ тэмдэглэбэ.

—Наяшаг манай механиз-аторнууд, мэрэгжэлтэд колхоз-тойноо тариа хуряалгада яма-раар бэлдэжэ байһыне шал-гажа үзөө, — гэжэ Түнхэнэй аймагтай «Сибиряк» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Домышев үгэ хэлэхэдэ тэмдэглэбэ. Шалгалтын комиссини оло-нон дутуу дундануудыг усад-хажа байнаби. Комбайнууд-ай һайнаар заһабарилгадан-хай, тоог, амбаарнууднай бэл-эн болонхой.

—Тариа хуряалгын эхилтэр үбнэ тэжээл бэлдэхэ хүдэлмэ-рине дүүргэхын түлөө оролдо-жо байнаби. Мүнөө 6 мянга гаран центнер үбнэн абтаа, силос даралга дээрэ 11 ком-байн, 33 автомашина хүдэлнэ. Үбнэ тэжээл 800 гаран колхоз-нигууд, илангаяа эхэнэрнүүд бэлдэнэ. Мүнөө жэлдэ кол-хоздомнай үхибүүдэй 8 ясли нээгдэжэ, тэндэнэ 400 гаран хүүгэд байна.

Республикын хүдөө ажахын министр нүхэр Худяков үгэ абаад, баян ургаса абахын тү-лөө һайн шанартай өөһэдн сортовой үрнэ хүрэнгэтэй болохо хэрэгтэй гэжэ тэмдэ-лэбэ. Тэд энэ тон шухала хэ-рэгтэ олонхи совхоз, колхоз-уудта гүйсэд анхрал табиг-данагүй.

—Гүрүндөө мяха, һү, үндэ-гэ, нооһо худалдаа хахад жэл-лэйнгээ уялга дүүргэхэ арга боломжонуд манай республи-кын бүхы колхоз, совхозуудта би байгаа, — гэжэ Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нү-хэр Хахалов тэмдэглэбэ. Тэд зарим аймагтай колхоз, совхо-зуудай хүтэлбэрлэгшэд эрид шууд хэмжээнүүдэ абахын орондо, ган гасуур болоо гэжэ шалтаг бариад, биратай юмэ хэжэ шадаагүй байшоо. Тин-мэйэ абаһан уялануудта дүүргэггүй гэгшэ. Энэ үг харуулаб гэхэдэ, хүн бүхэнэй хэлэһэн үгдөө эзэн байха, даалгадһан хэрэгтэ харюу-салгатай байха гэгшэн эрдтын туладаһые харууна.

Хоёрдохи асуудалаар КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр Ножкин элидхэл хээ.

Партийн ХХII съездые ам-жалтатайгаар угтахын түлөө мурьсэхэ зуураа, республикын предприянууд 6 харынгаа түсэб 102 процент дүүргэжэ, түсэбнөө гадуур 3 миллион тү-хэнгэй продукци гаргаһан байна гэжэ элидхэлшэ мэдээ-сэбэ. ПВЗ-гэй, Тимлюгэй це-мент-шиферэй, «Электромашин-с» заводууд, нарин сэмбын фабрика, Зэднй комбинат, Хандагатайн, Баруун-Тарбага-тайн, Баргажанай леспромхо-зууд һайн амжалтануудые туйлаа.

Коммунис ажалай коллекти-вэй, ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэ олохын түлөө мурьсөөндэ хамта 55 мянган хүниие ха-баадуулаһан 58 предприяи, 3 мянган бригада тэмсэһэ. 3200 хүдэлмэришэд, инженер, тех-нигүүдэй оруулаһан уралан на-рижуулган, ухаалан зохёло-гын 2872 дурадхал нэбтэрүү-лэгдэб. Энэһэй ашаар 745 мянган түхэриг мүнгэ зөөри алмаха арга олобо.

Гэхэтэй хамта республикын 179 предприянуудай 51-ниин хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэггүй. Үнгэрһэн 6 харын туршада «Пионерский» гэжэ уурхай, шэлэй, «Буряткабель» заводууд, совнархозой эдээ хоолой болон хүнэнг промыш-ленностиин предприянууд, барилгын организацинууд хан-галтагүйгээр хүдэлбэ.

«Забайкалсес» комбинат (начальнигынь нүхэр Афанас-сенко, главна инженернь нү-хэр Короблев) ой модоной про-мышленностиин улам хужгөө-сэ асуудал тулаар шийдхэнэ. Модо элбэгтэй нотаг руу лес-промхозуудта нүүлгэжэ, тэндэ-хи харгы зам заһаха талаар муртэй юмэ хэгдэнхэй. Шэнэ арга, түрүү дүй дүршэл ехэ унжагай ношбор нэбтэрүүлгэ-дэнэ. Мүн тэндэхи катрунуудын хоодохо нэлгэгдэжэ бай-даг. Гэгдэлхэн предприяи-нуудта туһалха хүнүүд комби-налдаа элбэгтэдбэһше, тэднэр гүнзэгыгээр ажал хүдэл-мэригшын танилсажа, зохино хэмжээнүүдэе абажа шадана-гүй. Тэрэһэлэн совнархозой горнорудна, машина бүтээл-гын болон металл үйлдбэрлэ-гын предприяинуудта нимэр-хүү дутуу дунданууд үзэгдэнэ.

Нотагтай промышленностиин министрствын (министрын нү-хэр Власов) 35 предприяи-нуудай 12-ын түсэбөө дүүр-гэггүй. Илангаяа Иволгин, Тарбагатайн кондитерска фаб-риканууд, Октябрьска, Курум-ханай болон Улан-Удын пром-комбинадууд ехэ муугаар хү-дэлбэ. Элдэ бүгдэд дутагдал-нууд предприяинуудай хүтэл-бэрлэгшэдэй ажал хүдэлмэ-рээ һулаар эмхидхэнхэнэ, арга боломжонудаа дүүрэнээр хэрэглээгүй дээрнээ гараа гэ-жэ элидхэлшэ тобиолол хэнэ.

Хахад жэлэй түсэб капита-лэрна барилгаар 82 процент, тэрэ тоодо гэр байра барихэ түсэб 64 процент дүүргэгдэн-хэй. Барилгын хүдэлмэрини шанар муу, олон предприяи-нууд гарзатайгаар ажаллана. Шалтагаанинь юуб гэхэдэ, барилгын хүдэлмэри һулаар оһоножоруулагданхай, ажал эмхи гуримгүйгээр ябуулагдана. Предприяи бүхэнэй барил-гын базануудые нэгдэхэжэ, хү-дэс эхэтэй үйлдбэрлени-техни-ческэ база байгуулхые элид-хэлшэ дурдахана.

Республикын ажаллад тү-рэл партингаа Программын проектые ехэ баяр баясхалан-тайгаар угтажа, социалистиче-скэ уялануудта эршэмтэйгээр бэлдүүлэн, КПСС-эй ХХII съездые угтахын түлөө бири ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажал-лажа байна.

Улан-Удын промышленна предприяинууд түсэбөө ам-жалтатайгаар бэлүүлбэһше, тэдэнэй 12-н хахад жэлэйнгэ даалгабари дүүргэжэ ша-

даагүй гэжэ КПСС-эй Улан-Удын горкомой секретарь нү-хэр Продавода пленумдэ мэ-дүүлбэ. Илангаяа барилгын организацинууд хангалтагүй-гөөр хүдэлжэ, тэдэнэй олон-хинь түсэб, уялануудта дүүр-гэнхэй.

Эдэ дутагдалнууд ямар шал-тагаанһаа болоноб гэхэдэ, нэн түрүүн предприяинуудай хү-тэлбэрлэгшэд, партийна эхин организацинууд, КПСС-эй райкомууд, горком ажалладай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар збуулна. Мүн промыш-ленна зарим предприяинуудта хүдэлмэришэд ямаршье шалтагаангүйгээр хүдэлмэри-дөө оройтожо эрэнэ, ажалай журам эбдэхэ ушар олоор үзэг-дэнэ. Жэшээлхэдэ, барилгын организацинуудай хүтэлбэрлэ-гшэд барилгануудые саг болзор соонь ашагаллада ехэ эдэбхи гэгшэн үгдөө хүрээгүй-зэнтэй болонхой. Тэрэһэлэн Салтэй мурэнэй зүүн эрбэдэ ямаршье капитална барилга-нуудые барихагүй гэгшэн Улан-Удын горсведэй гүйсэдкомой тогтоолые мэдэжэ байһыһе, тэндэ капитална барилга эхилхынь совнархозой барил-гын управленин начальниг нүхэр Макаров захирһан бай-ха юм. Иимэрхүү дутагдалнуудые тоолохо болоо һаа, бүри олон.

Барилгын «Бурстрой», 154-дхи трестнүүдтэ ажал хүдэл-мэриһе тус тустань хубаа-рилан үгэжэ, тэдэниие онсо мэрэгжэлтэй болгобо, ажалай бүтээсэ эрид дээшлэхэ зэргэт-тэй. Энэ асуудалые КПСС-эй обкомой бюро шийдэхэ ёһот-той гэжэ үгэ хэлэгшэ дурал-хаба.

Манай паровозо-вагонно за-водой коллектив партинын ХХII съездые нэрэтэй түрэтэйгээр угтахын түлөө дээшлүүлэгдэ-һэн социалис уялануудыг абаһанхай гэжэ Улан-Удын Ле-нинэй орденотой ПВЗ-гэй на-чальник нүхэр Павленко үгэжэ эхилбэ. Жэшээлхэдэ, 1961 он-до гэр байра бариха түсэбөө съездын нэгдэлтэр дүүргэхэ гэгшэн уялга абтанхай. Тэд энэ уялгамнай мүнөө амжалтатай-гаар бэлдүүлэгдэжэ байна. Мүнөө хамта 6600 дүрбэлжэн метр байрын гэрнүүд ашаг-лалгада үгтөө.

Гэхэтэй хамта ажал хүдэл-мэридэмнай дутуу дунданууд үшөө шийдхэгдэдүй асуудал-нууд би. Нэн түрүүн коллек-тивиймнай дунда ажалай жу-рам үшөөл тулашаг. Энэ дү-раддалаа дары усадхын зорил-гоор заводой директи, парти-йна комитет хэмжээнүүдэе абажа байна. Үйлдбэрленин зүблөөнүүд заводой хүтэлбэ-рилэгшэдэй хабаадалгатай-гаар, урданайхиһаа түргэ түр-гөөр үнгэргэдэг болонхой. Тэндэ гол түлэб ажалай жу-рам бэхижүүлхэ, абаһан уял-гануудта саг болзор соонь дүүргэхэ тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэнэ. Мүн жу-рам эбдэгшэд, хүдэлмэридөө хайша хэрэгээр хандагшад тэндэ хурсаар шүүмжэлэгдэнэ.

Гадна неделдэ нэгэ дахин «мастерай үдэр» үнгэргэгдэнэ. Заводоймнай бүхы мастернууд тэрэ үдэр бүгдөөрэн суглар-жа, коммунизмын үсдэ ажла-һууха хүниие хүмүүжүүлхэ асуудал зүбшэнэ. Иимэрхүү хэмжээ-ябуулануудые бэл-дүүлхэнэймнай ашаар һүүдэй үсдэ хүдэлмэришэдэй журам нилээд һайжараа захлаа, ажалай бүтээсэһе дээшлэ-жэ эхилэ.

Сэлэнгын саарһа-картоной комбинадай байрануудые ба-рижа байһан барилгын нэгдэ-хи трестын коллектив хахад жэлэйнгээ түсэбөе 115,7 про-цент дүүргэжэ, урдахи жэл-нүүдэйхидэ орходоо ажалаа нилээд һайжаруулаа гэжэ тэндэхи компдексо бригаднй бригадир нүхэр Костин хэлэ.

Гэхэ зуура манай барилгын трестын нэгдэхэ управлени түсэбөө дүүргэггүй, 1920 дүр-

бэлжэн метр байрын гэрнүүд-нөө багаар ашагаллада Совнархозой барилгын ү-лени барилгануудые түхэ-тэ, материалнуудтаар саг хангангүй, барилгын дээрнэ буруугаар түсэб Иматгал эдэ шалтагаанууд боложо манай трестын хэ-хи управлени барижа бэ-хэдэн барилгануудта дү-ргүй, дутуугаар орхөөд, барилга эхилэхэ баатай һэн. Нигэжэ ажаллада дэ-лай бүтээсэ хаанаһаа дэ-хэ гэшэбэ?

Июнь нарада комбин-гаа ехэ байһангыг бэ-эхилэх ёһотой байгааби. Тэрэнэй проект мүнөөшье рэтэр үгы байһаар.

Энэ жэлэй июнь нарам-най бригада ажахын тоо доо орожо, хүдэлмэри эдэбхи үүсхэл, оролд-илбэх дээшлэхэ, ажал нэ-мэри бүтээсэтэйһе

1960 ондо манай 37,5 мянган тонно жэлэй түрүүшын хахад мянган тонно цемент түс-гадуур үйлдбэрлөө. Тэмлюгэй цемент-шифер-ной директор нүхэр Ан-ский мэдүүлэ.

Гэхэ зуура июль нарад-воднай 5530 тонно цемет-раалагдаһан түсэбнөө 6 гүрүнхөө үгэбэ гэдэ тэрэ үргэлжлүүлнэ. Ушарын дэ, биднэр электростан-ходол дуталдажа, ажар туршаа ябангагүй.

Тэмлюгэй ТЭЦ-ые Бурнэ мэдэлдэ энэ жэлэй апрел-нада үгшэн байгаа. Тэрэ һаа хойшо тус сташи муугаар ажаллана. Бу-гшын хүтэлбэрлэгшэд, жэлэдэ, станция һайнаа хаһаа оролдоногүй, үзөөд лэ гэдэргээ бусад заншалтай.

Энэ жэлэй түрүүшын а-та сонхын шэл, естонуу-луу нүүрһэн, мяха, хүнэй нүүдэе, түмэр-бетон, стан-на гэрнүүдэе үйлдбэр-предприяинууд түсэбөө гэгшэй байшоо гэжэ Бу-совнархозой түрүүлэгшэ Давыдов мэдүүлэ. Мун нарадаһше модо, цемент, пиһсэ гэхэ мэтын зүй-түсэбнөө багаар үйлдбэр-дэбэ.

Гадна бусад область, публикануудта продукци-лон түхэй эд эльгээхэ найһше зарим зүйтөөрөө рэдүй. Ажалай бүтээсэ шэлүүлэхэ түсэб мүн лэ бэ-лэгдэлгэй байшоо.

Мүнөө совнархозой ү-дэ дутагдалнуудта үч-хын тула зарим тэдэ жээн абтагдажа байна дэ-дэдэ оронон предприяи-та тухайн бригаданууд гэгдэжэ, тэднэртэ тү-жа үзүүлжэ байна.

Совнархозой олон пред-прияинуудта хүдэлмэришэд-рэйнгөө даалгабарине нэ-гэгүй. Жэшээлхэдэ, Пу-озерскын шулуу нүү-рэнгэ шахтада хүдэллэг хүдэл-шэдэй 30 процентын ө-дү дүүргэнгүй. Мүн ивчэ байдал ой модоной про-мышленностиин предприяи-ны үзэгдэнэ. Гадна пр-гаргаха ажалда сэхэ хү-дүй, харин элдэб янзын-бүжа хамнабарин ажал-дэлдэг хүнүүд үшөөл Жэшээһе, совнархозой предприяинуудай бүхы хү-ришэдэй 48,2 процентгэ продукци гаргалдагүй. Янзын ажалда хүдэлнэ. О-дондой промышленностиин дэлмэришэдэй 51 про-цент ажалда хүдэлнэ. Мүн дутуу дундануудта усад арга боломжонудаа дөөр хэрэглэжэ шад предприяи бүхэнэй ажал-дэмэри эли бодо бай-дэргэтэй гэдэ үгэ хэлэгшэ-дэгтэ.

Хэлсэгдэнэ асуудална-раа пленум тогтоол абаа.

Ойрын арбан жэлэй (1961—1970 оной) баян шадалтай болгохо; бүхы к туршада Советскэ Союз коммунизмын зууд ба совхозууд үндэр ехэ үйлэ материално-техническэ үндэһ

ТҮМЭР ЗАМ — ЭКОНОМИЧЕСКА ХАРИЛСААНАЙ НУДАЛ

Арадай ажрахын хүгжэхэ бүри бүхи түхэлэй транспорт улам саашань түргөөр хүгжөөхэ хэрэгтэй. Зам харилсаанай барилгы улам үргэдхэхэ, али бүхи ашаа шэрэхэ талаар арадай ажрахын болон арад зоной эрилтэнүүдэ дүүрэнээр хангах; түмэр зам болон элдэб янзын бусадые харгы замы шэрэ техникээр улам саашань зэбсэгжүүлэхэ, түмэр замаар, далайн болон мурэнэй замаар ябах скоростие нилээд түргэдхэхэ; нэгэн бүхэлд зам харилсаанай таһаршагүй хубинь түмэр болдог бүхи зүйлэй транспортые тааруулан хүгжөөхэ гэсшэ транспорт талаар табигдаһан гол шухала зорилгоно болно. Мүн түрбопроводно транспорт нилээд үргэдхэгдэхэ юм.

(Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Программын проектһэ)

МАШЭ НҮХЭДНИ ХҮМҮҮЖҮҮЛЭЭ

Машэ нүхэдн элдэб үзэгдэжэ гэсшэ түрүүшдэе архикрам муутай хүрэн нүхэсэжэ зүб түрүүшдэе ябагшэ.

нэрэ зоргодо хүртгэхэй. Мүнөө түмэр замай үдэшинь техникүдэ туранаб.

Һүүлэй үедэ арадай дружинада хабаадалсажа, архинша, нийтэн журам эбдөгшдтэй тэмсэнэб.

Түмэр замайнгаа һайндэртэй дашрамдуулан, намэй хүмүүжүүлжэ, зүб замда оруулан коллективтэ баярые хүргэб.

Партиин шэнэ Программатой танилсаад байхада ажалалдые коммунистическэ хүмүүжүүлгэдэ манай партиин ямар ехэ анхарал хандуулжа байһаниие мэдэбэ. Энэ шухала асуудал шиндхэлгэдэ хүн бүхэн хабаадалсаха ёһотой.

Н. Самбаров, ПБЗ-гай шөрөм шухалтын пехын хүдэлмэришэн.

ШАВАР, УШӨӨ ДАХИН ШАВАР

1934 онһоо хойшо паровоз-вагоно заводто худалжа зуураа, оройнгоо социалистическэ промышленностин хүгжэлтэе һайн дэмдэб. Жэл эрэхэ бүри бүтээсэ ехэтэй шавар техникэ, элдэб оньожоруулагдала мал автоматууд үйлдэбэрдэ хэрэглэжэ. Иймэ амжалта иматгал социализмын планан орондо туйлагдаха байһаниие мэдэжэ. Хаяхан толидогһон түрэл партииний Программын проект соо промышленна үйлдэбэринь бүри ехээр хүгжөөгдөхэ байһаниие элээр харгана.

Манайше завод баһал ехээр хубилна. Шэнэ жэлһэ үйлдэбэринь технологи хубилгагдажа, электровоз болон тепловозудые заһабарилха. Мүнөөдөр түмэр замшадайнгаа һайндэрые тэмдэглэжэ байхада, саашань зорилго тухайгаа богонёр хэлэхэ дуран хүрэнэ. Гансал эрхим һайн шанартай продукци гаргах талаар Москвагай предпритиунудай үүсхэлэе һайшаан дэмжэнэ. Слесаар байһан тулашаа шадабары мөргөжөө дэвшүүлэн, гогодоһогүй продукци утахын тула тэмсэһээр үншэб.

Иваново городой текстильнэ комбинатдай мастер нүхэр Чутких гэгшын үүсхэлэе дэмжэн, техникескэ таһагай шалгалтгүйгөөр, гансал эрчим шанартай продукци бүтээдэг болохо, өөрын тамгатай болохын тула тэмсэһээр нилээд болооды.

Манай механическэ хабсаралгын цехын коллектив продукци үйлдэбэрилхэ долоо һарынгаа түсэбэ амжалттайгаар дүүргэн, түмэр замшадайнгаа һайндэрые угтаб.

С. Попов, коммунистическэ ажалай ударгич.

ТОО, БАРИМТА

★ Һүүлэй табан жэлдэй түр шадан манай орондо 8,5 мянган километр түмэр харгы электрификациялан байһа.

★ Байгша оной долоон һарын замаар 200 мянга гаран тоноо аман түсэбһөө гадуур үзэгдэжэ, 28 мянган тоноо түншэ алигдажа.

Һайн һайхан заншал

Һайн совет хүнүүд заншалта үзэгдэе ажалай үүрэгтэй һайн үүрэгтэй. Түмэр замшадай һайн үүрэгтэй. Бүхи эрдэдала хамта үзэгдэе тон ехэ түмэр угтажа байһа даадаг бригадын хүсэе шадан хүдэлмэришэн. Тэд гаргана.

жал хэрэгтэй ха юм. Гушан гурбан жэл соо тус деподо худалжэ байхада түмэр замай транспортые хүгжөөгдөхө өөрынгоо хубитые оруулалсан байһаб.

Партиингаа шэнэ Программын проекттэй танилсаад байхада коммунистическэ обществын байгуулалтые бүри түргэдхэхэ зориг түрэнэ. Мүнөө табн гаража ябанаб. Алдарт партиингаа Программын проект уншаад байхада, Эхэ оройнгоо долхэй дээрэ эгээл жаргалта байдалтай болохо байһанаар омогорхоноб.

М. Свердлов, Улан-Уданы вагоно деподой заһабарилгын бригадын бригадир.

МАТВЕЙ ИННОКЕНТЬЕВИЧ БЭРХЭ ДАА...

Зураглаа

Гурбан үдэр ороһон болоһон һүүлээр тэнгэри сэлмэлдүүлдэ даладалгаһан аян одоошье бултайжа, үдэһэ алтан дэлхэйдэ эл тугагаа сасажэ эхилбэ. Арюун сөбөр, амилхада эхэлд. Эгээл энэ үедэ станциин перрон хүн зон олон. Хара утаа шиншээр гээгээтүүлһэн түргэн пүйдэлөө аалиханаар эхилдэ. Холын харгыда аяшар хүнүүд сэнхир хүхэ вагоноһаа бутаран гаража, ишээр гүйлдэнэл.

Шугамай сэхээр зурылдаһанниһууд хоохон байһана. Барилгын модоор, элдэб техника ашаалагдажа, нефть эөөдөг мантан томо станциинд үгтэ утаа састаһан үзэгдэлдэжэ байна.

Бүтэдые хаража байхада түмэр замай арадайнгаа ажамнай амар ехэ үүрэг дүүргэдэг оморгохоһун аргагүй.

Түмэр зам—Эхэ оройной захаргүй үргэн хизаарнуу экономика харилсаан хангадаг гол нудалан гэрэ алау болохогүй.

Станциин вагоно деподо Улан-Уданы отделиениин ууда ашаалагдажа байһанаан ашаанай вагоноуд заһабарилгажа байдаг. Автоконтроль пункттын коллектив заналта һайндэрингөө хүндэлдэ ажалай вахтада жагһан, хаан һара удаагаар түрүүшдэе алдангай.

Цех соой ородо олон тоо станционудай, электромашинуудай хүчэн таһаллана. Элдэ түрүүшынхэ ороһон элдэ тон һонирхолтой. Элдэб станционудта вагоноудыг ашаалагдэ тошинилдогдо үргэдхэгдэншье.

Мастер Галина Николаевна торшунатай бригада вагоноудай олон тоото деталуудые тошинилдогдо дээрэ эхэлдэ.

сүлөөгүй. Цехын үргэн ехэ стол дээрэ янза бүрин далаһануд табатай. Слесаар Наталья Николаевна тэдэ деталуудай шанарые тусхай зэмсэгээр шалган үзөөд, хэрэгтэй һайниинь захын столдо зэргэлдүүлэн табина. Бэшынь тусхай газ насосоор сөбөрлэдэ, станогтоо хэжэ тааруулан тошинилоно. Энэ хүдэлмэри эгээл харюусалгатай ажал гэсшэ. Наталья Николаевнагай хүдэлсэ бүхэниинь хүнгэн солдон. Нэгэ доро хоёр станок худалжэжэ гэсшэ гайтайхан хэрэг ха юм.

— Арбан дүрбэн жэл соо энэ цехтэ худалжэб. Анха түрүүн 1947 ондо эндэ эрээ бэлдэб. Һаял түмэр замай училищын дүүргэжэ эрээд байһан намда бэрхшээлнүүд аһаланаар ушардаг бэлэй. Тинхэдэ станогунднаны мүнөөнэйхитэй ади бэшэ һэн. Хэды тинмэше һаа үдэрэйнгөө даабарине 200 процент хүргэжэ бэлдэб. — гэдэ Наталья Николаевна үнгэрһэн сагаа һанан дурдана. Галина Николаевна Вторушина цех соогуураа ябажа хүнүүдэй бүтээн гарганан продукци шалгана. Дүршэл ехэтэй мастер гартаа абаһан лэ деталла урматый ханаар энэбхилэн хараһа, һайшаагаал ёһотой гэжэ тухайлаар.

Матвей Иннокентьевич Свердлов бригадирар худалжэ хүн. Тэрэ баһал сүлөөгүйхэй хэбэртэй. Аяар гушан гурбан жэлдэ деподо худалжэ байһан, һаһатайшаг энэ хүн худалжэдөө хүнгэн бушуу, залуу хубуун шэнги. Түмэр замшадай Бүхэсоюзна үдэрые тэдээр баранда ажалай бэлэгээр угтанхай. Продукци үйлдэбэрилхэ июль һарын түсэб хэзээ хэзээнэйхитэй ехээр үдүүлгэдэ.

— Урдань бригадаламнай 7—8 хүн худалжэ һэн. Мүнөө дүрбэн хүнһөө бүридэһэн

бригада эмхидхэд, урдань хэзэдэ ажалаа сүм үрдидэг болоһонхой. Һарынгаа даабарине үдүүлэн дүүргэхэһээ гална, нэгшье голоһондо гаргахгүйн түлөө бүхи хүсөөрөө тэмсэнэбди, — гэдэ Матвей Иннокентьевич хөөрэнэ. Иймэ амжалта туйлахын түлөө тус бригадынхил ехэһэн оролдогдо гарганан байна. Нэн түрүүн техникескэ дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсан, үйлдэбэрилдөө түрүүн техникон хэрэглэжэ, ажалай эмхидхэлэе һайжаруулжа ороод.

Бригадын амжалта ажалаа зүбөөр эмхидхэнһээ гол түлээд дудалдаха ха юм. Хүдэлмэрин сагай эхилдэгү байхада худалжэ газараа бэлдэд, хэрэгтэй инструментунуд байра байрадань бултные табидар байна. Халаанайнгаа эхилдэмээр нэгшье минута гэжгүйгөөр тус тустая худалжэрилжэ ородог. Матвей Иннокентьевич өөрөө бригадынгаа гэгшүүдтэй сугтаа худалжэдөө, нүхэдэйнгөө худалжэрые эмхидхэд, ямар юумэ хэбье заажа үгэдэг, олон жэлэйнгээ дүй дүршэл залуу худалжэришэдтэ дамжуулдаг. Гална бригадын гэгшүүд ажаллаа үүсхэл ехэтэйгээр хандадаг, өөрынгөө мөргөжэлые дэсэбүүлхэ гэжэ оролдогдо. Жэсэнь, худалжэришэн Бабичук лесотехническэ училищини 5-дахн курса һурана.

— Мүнөөнэй үе сагай эрлтын ёһоор худалжэ болооды. Түрэл партиингаа Программын проектые уншаад байхада олохон юумэн тухай боложа үзэгдэб. Коммунизмын байгуулгые бүри түргэдхэһын түлөө үшөө шангаар, бүри эршэ зоригтойгоор худалжэрилхэ дуран хүрэнэ. Ленин багшынмай байгуулан алдарт парти коммунизмын дардам харгыгаар

Германитай эбэй договор баталха тухай США-гэй правительствода Советскэ правительствын эльгээн ното

МОСКВА, августын 4. (ТАСС). СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко США-һаа СССР-тэ байдаг онсо, бүрин эрхэтэ элшэн сайд Л. Томпсоние августын 3-да урижа уулаада, Германитай эбэй договор баталха, тэрэнэй үндһөөр Баруун Берлиндэхи байдалые гуришуулаха тухай асуудалаар Советскэ правительствын нотые тэрээндэ баруулаа. Энэ хадаа энэ оной июлиин 17-до Советскэ правительствода США-гэй правительствын эльгээн нотын харюу болоно.

Советскэ правительствын ното соо нигэжэ хэлэгдэнэ: Мүнөө үе сагай эгээн шухала болон курса асуудалнуудай нэгшье — Германитай эбэй договор баталалгые хамтаараа шиндхэхэе Советскэ Союз уряалан байгаа. Энэ асуудал гуришуулгаһан Европодохи амгалан тайбан байдал дудалдаха байна. Энэ уряада США-гэй правительство харюу үгэхэдөө США-гэй хуушанай хараа бодолые баримталаад лэ хизаарлан байна. Энэ хараа бодол доторн эб найрамдал тухай, тэрэ тоодо Европодохи амгалан байдал тухай ханаагаа зобохон ябадал оройдоошье байхагүй.

Германитай эбэй гуришуулга хэжэ ябадалһаа США олон жэлэй турша соо зайсажа, энэниие саг болзоргүйгөөр унжагайруулан хойшо лудуудай байна. Энэ хараа бодолоо США-гэй правительствын саашаада баримталха гэжэ байһаниинь Америкын нотоһоо харгана. Германитай эбэй договор баталха ябадалые унжагайруулаха гэжэ США-гэй правительствын али болохоор оролдог байһынь харуулан тодорхой баримтанууд советскэ ното соо дурсагданхай.

Германитай эбэй договорой баталгадагү байһан ушарай эб найрамдалай хэрэгтэ ямар ехэ аюултай байһынь Советскэ правительстводо дахиад уридшалан һануулна. Баруун Германи хадаа булталаа хараһаар байтар Европодо дай һүжэрөөхэ аюултай гуламта боложо байна. Гитлеровскэ генералууд болон офицерунудай толгойлодог саг үргэлжинь арми эндэ байгуулагдаа. Баруун Германи хадаа НАТО-до хабаададаг Европаны оронудай дундаһаа мүнөө эгээн лэ ехэ армитай болоод байна. Хүн зоние олоор ходоха буюу зэбсэгээр хангагдаһы Баруун Германиин сэрэгтэй оролдодог байна.

Диндлэнһээ мэдэрһэнһээ хойшонхи 16 жэлэй турша соо Баруун Германидахи милитаристнууд болон үшөө мээгээ абыхы эрмэлзэгшд дэлхэйн нэгдэхэи дайнай дүүрһэнһээ хойшонхи 16 жэлэй турша соо урдань байһан хүнүүдэйнгэ хэһэндэ орходо һураггүй ехэ юумэ хэдэ байна гэжэ баримтанууд харуулжа үгэнэ.

Баруун Германиин хүн зоний дунда үшөө мээгээ абаха тухай инхалганууд хэтэрмэ ехээр хэдлэдэ болонхой. Германитай Федеративна Республикын правительстводо хадаа мүнөөнэй хилэнүүдые хубилгаха тухай эрилтэнүүдые хирэ хирэ болоод лэ хэдэг.

Гитлеровскэ сэрэгүүдэй һуйдхэлтэ довтолго хэһэн тухай мартадаггүй дээрһэнэ Советскэ правительстводо хадаа «Зүүн зүг тээшэ довтолго хэжэ» бэлдхэлэй Баруун Германида дахиад хэрэгжэ байһынь хэрэгсэһүгү гаржа шадахагүй байна гэжэ ното соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Гэгшье США-гэй правительстводо хадаа ФРГ-гэй сэрэ

гэй хүсэний ехэ боложо байһыне тоохогүй гэжэ оролдоно. Юуб гэхэдэ, мүнөө дээрээ ФРГ-гэй сэрэгүүд америкынхилд орходоо үсөөн байна бшуу. Зүгөөр бүгэдэниинь дай хөмороо үүдхэжэ шаданаар зэбсэгтэ хүсэнуудтэй, буюу зэбсэгтэй ФРГ-гэй болоод байһыне хараадаа абахайгүй болоо гэсшэ һаа, ехэ аюултай гэжэ советскэ ното соо хэлэгдэнэ.

Мүнөөнэй эрхэ байдалда нэгэ талаһаа Германитай дай хэһэн бүхи гүрэнүүдэй, нүгөө талаһаа Германиин хоёр гүрэнэй хоорондо эбэй договор баталха гэсшэ эгээн лэ зүб шиндхэбэри болохо байна гэд Советскэ правительстводо тоолоно. Тинхэдэ эбэй хоёр договор — Германитай Демократическэ Республикатай нэгэ договор, Германиин Федеративна Республикатай нүгөөдэ договор баталжа, Германитай эбэй договор баталха асуудалые шиндхэхэ болохо гэжэ Советскэ правительстводо тоолоно. Тинхэдэ энэ хоёр договор ади удхатай байха ёһотой.

Германитай эбэй договор баталхаһаа арсадаг тухайгаа баруун гүрэнүүд, ФРГ-гэй правительстводо холодоо мэдлүүдэг юм. Тинхэһээ тэдэни хабсадалгагүйгөөр нимэ договор баталха хэрэгтэй болоно гэд ното соо зааглана. Энэ ушарта гитлеровскэ Германида эсрэгүү дайнда хабаадалсаһан аад, нимэ договор баталхы хүсэһэн гүрэнүүдтэй, договор баталхы зүбшөөһөн Германиин Демократическэ Республикатай эбэй договор баталагдаха байна. Тэд Советскэ правительстводо хадаа баруун гүрэнүүдэй хабаадалгагүйгөөр эбэй договор баталха тинмэ дуратай бэшэ юм.

Германиин эбэй договор тухай асуудалаар СССР-тэй хамта үрхэ хэтэй хэмжээнүүдые абахын тулада баруун гүрэнүүдэй хараа бодолоо хубилгаа һаань, Советскэ правительстводо ехэ һайшаалтайгаар хандаха байна гэд ното соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Германитай эбэй договор баталхы Советскэ правительстводо дуралдана гэжэ СССР-эй правительстводо мэдүүлэдэ байгаа, мэдүүлнэшье. Хэрбээ ямар нэгэн гүрэнэй гү, али ямар нэгэн булэг гүрэнүүдэй аюултай хойшолоһонтой байхаар абуулга хэһэ һаань, Советскэ Союз тэрэнэй түлөө харюусахагүй. Эб найрамдалай хэрэгтэ түбэгтэй ушар тохёолдожо болохо гэгшэнүүдээр США-гэй правительствын ното соо хэлэгдэнэ. Эб найрамдалай хэрэгтэ эсрэгүү алхам хэн нэгэн хэдэ байгаа һаа, тэрэнэй бүхи харюусалгынь өөртөө дааж абаха болоно. Советскэ Союз эб найрамдалда дуратай бусад гүрэнүүд өөрынгөө эрхые, өөрынгөө аюулгүй байдалые, эб найрамдалые хамгаалжа шадаха.

Советскэ нотын түгсэхэдэ нигэжэ хэлэгдэнэ: Эб найрамдал хангах, гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха ябадал хадаа Советскэ Союзай бүхи гадаадын политикын үндһэнэ һуурын болоно. Германитай амгалан ёһоний гуришуулга хэжэ зорилго табихадаа Советскэ правительстводо энэниие хүтэлбэри болгоно. США-гэй правительстводо хадаа тус асуудалда тон ехэ анхаралтайгаар хандаха, эб найрамдалай аша тунһе харан тус асуудал хамтаараа шиндхэхэ хэрэгтэ өөрынгөө тунһа нэмэриие оруулалсаха бэээ гэжэ найдажа байһанаа Советскэ правительстводо элрэхэйлэн мэдүүлнэ.

ФРГ-гэй правительствода СССР-эй правительствын эльгээн бэшэг

МОСКВА, августын 4. (ТАСС). Германитай эбэй договор баталха, тэрэнэй үндһөөр Баруун Берлиндэхи байдалые гуришуулаха тухай асуудалаар Советскэ правительствын бэшгые ФРГ-гэй хэрэгүүдээр СССР-тэ байдаг саг зуурын этигэмжэтэ Г. Шольцодо, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй министр А. А.

Громыко августын 3-да баруулаа. Энэ бэшэг хадаа ФРГ-гэй правительствын энэ оной июлиин 12-ой бэшэгтэ харюу болоно.

«Германитай эбэй договор баталха тухай асуудалаар хамтаат талануудай үгээс ойлголсохые хүндэтэй дээрэ» Советскэ правительстводо тоолоно гэд Германитай эбэй договор баталха тухай ФРГ-гэй правительстводо эльгээн бэшэг соогоо Советскэ правительстводо заһан байна.

Иигэжэ үгээс ойлголсожо шадаагүйл һаа Советскэ правительстводо ГДР-тэй эбэй договор баталха гэжэ СССР-эй правительстводо мэдүүлнэ.

Германитай эбэй договор баталха тухай, тэрэнэй үндһөөр Баруун Берлиндэхи байдалые гуришуулаха тухай асуудал «яаба хэбэшье энэ жэлэй турша соо шиндхэгдэхэ ёһотой» гэжэ бэшэг соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Федеральна правительствын харюу хадаа «тэрэнэй бүтэхгүй политика баримталдаг байһанай жэшээнүүдэй нэгэн болоно, Европодо эб найрамдал хангах хэрэгтэ туһалхаар ямаршье гуришуулга хэбье хүсэдэггүй байһынь харуулна» гэжэ Советскэ правительстводо тоолоно. Бэшыгтэй удаа дээрһэнэ хаража үзэхэд, нима гуришуулга хэбье федеральна правительстводо оройдоошье хүсэһэнгүй гэжэ эли боложо үгэнэ.

Иматгал нэгэдэмэл Германиин бүхи Германиинь түлөөлһэн нэгэ правительствын байгуулагданай һүүлээр лэ амгалан ёһоор гуришуулга хэбэжэ болохо гэгшэн хэбэртэйгээр ФРГ-гэй правительствын тоолологынь «политическэ, болото болон юридическэ таларшье үндһэнэ баримтагүй байна» гэжэ советскэ бэшэг дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Громыко августын 3-да баруулаа. Энэ бэшэг хадаа ФРГ-гэй правительствын энэ оной июлиин 12-ой бэшэгтэ харюу болоно.

«Германитай эбэй договор баталха тухай асуудалаар хамтаат талануудай үгээс ойлголсохые хүндэтэй дээрэ» Советскэ правительстводо тоолоно гэд Германитай эбэй договор баталха тухай ФРГ-гэй правительстводо эльгээн бэшэг соогоо Советскэ правительстводо заһан байна.

Иигэжэ үгээс ойлголсожо шадаагүйл һаа Советскэ правительстводо ГДР-тэй эбэй договор баталха гэжэ СССР-эй правительстводо мэдүүлнэ.

Германитай эбэй договор баталха тухай, тэрэнэй үндһөөр Баруун Берлиндэхи байдалые гуришуулаха тухай асуудал «яаба хэбэшье энэ жэлэй турша соо шиндхэгдэхэ ёһотой» гэжэ бэшэг соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Федеральна правительствын харюу хадаа «тэрэнэй бүтэхгүй политика баримталдаг байһанай жэшээнүүдэй нэгэн болоно, Европодо эб найрамдал хангах хэрэгтэ туһалхаар ямаршье гуришуулга хэбье хүсэдэггүй байһынь харуулна» гэжэ Советскэ правительстводо тоолоно. Бэшыгтэй удаа дээрһэнэ хаража үзэхэд, нима гуришуулга хэбье федеральна правительстводо оройдоошье хүсэһэнгүй гэжэ эли боложо үгэнэ.

Иматгал нэгэдэмэл Германиин бүхи Германиинь түлөөлһэн нэгэ правительствын байгуулагданай һүүлээр лэ амгалан ёһоор гуришуулга хэбэжэ болохо гэгшэн хэбэртэйгээр ФРГ-гэй правительствын тоолологынь «политическэ, болото болон юридическэ таларшье үндһэнэ баримтагүй байна» гэжэ советскэ бэшэг дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Громыко августын 3-да баруулаа. Энэ бэшэг хадаа ФРГ-гэй правительствын энэ оной июлиин 12-ой бэшэгтэ харюу болоно.

«Германитай эбэй договор баталха тухай асуудалаар хамтаат талануудай үгээс ойлголсохые хүндэтэй дээрэ» Советскэ правительстводо тоолоно гэд Германитай эбэй договор баталха тухай ФРГ-гэй правительстводо эльгээн бэшэг соогоо Советскэ правительстводо заһан байна.

Иигэжэ үгээс ойлголсожо шадаагүйл һаа Советскэ правительстводо ГДР-тэй эбэй договор баталха гэжэ СССР-эй правительстводо мэдүүлнэ.

Германитай эбэй договор баталха тухай, тэрэнэй үндһөөр Баруун Берлиндэхи байдалые гуришуулаха тухай асуудал «яаба хэбэшье энэ жэлэй турша соо шиндхэгдэхэ ёһотой» гэжэ бэшэг соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Федеральна правительствын харюу хадаа «тэрэнэй бүтэхгүй политика баримталдаг байһанай жэшээнүүдэй нэгэн болоно, Европодо эб найрамдал хангах хэрэгтэ туһалхаар ямаршье гуришуулга хэбье хүсэдэггүй байһынь харуулна» гэжэ Советскэ правительстводо тоолоно. Бэшыгтэй удаа дээрһэнэ хаража үзэхэд, нима гуришуулга хэбье федеральна правительстводо оройдоошье хүсэһэнгүй гэжэ эли боложо үгэнэ.

Иматгал нэгэдэмэл Германиин бүхи Германиинь түлөөлһэн нэгэ правительствын байгуулагданай һүүлээр лэ амгалан ёһоор гуришуулга хэбэжэ болохо гэгшэн хэбэртэйгээр ФРГ-гэй правительствын тоолологынь «политическэ, болото болон юридическэ таларшье үндһэнэ баримтагүй байна» гэжэ советскэ бэшэг дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

ЮНИРХОЛТОЙ, ХҮХЮУНШЬЕ БАЙБА

Июль харын нүүл багаараа Ээдын аймагт «Улаан-Тори» колхозой Улаан Номто нутагта хаалишадтай найндэр боложо байгаа нэн. Зүүн Тори, Хүндлэн Номто, Шулуутай ба Цонгоолой фермүүдэд гушаад хаалишад сугларанхай. Бага номтынхидше эрхим түүрү хаалишадтайга ажалша гарыне бариха гэж эрэнхэйндүү.

Удэрэй 14 час. Улаан Номтын 2-дохи комплексно бригадын Культурын байшан соо нутагтай ажалшад дүүрэн сугларха. Колхозой түүрүүлгш нүхэр Ванданов хаалишадтай найндэрэй баярай суглаа нээжэ, президумдэ хүнгалдан хүүндше эндэр дээрэ гаража, хууриша эзэлхыне уриба.

Суглаан дээрэ элндэх хэһэн колхозой партийна организацион секретарь Дондок Савкеев хүүдлын гурбан жэлэй ажалай дүн дээрэ тогтохо зуураа, нэн түүрүн колхозойго мал ажалай дутуу дунда-нууды хайшан гэжэ заһаха, ямар аргаар һү, мяха сэхээр

Унгэрһэн бороо

Июль харын унгэрһа хуушын арбаад хонотго республика доторнай сагай уларил ямар байгаа хаб гээд хаража үзэе. Энэ үе соо республика доторнай нарадай дулаан байгаа. Тинбашыне, хуушын удэрүүдтэ аадар бороон ороһон байна. Ороһон бороо хэмжэе үзэхэдэ дунда зэргээр 29—37 миллиметр болоо. Баргажанда — 19—35, Мухаршар, Яруунын Гүндэ тосхон, Улан-Удэе — 40 — 46, Хажэнга, Бичурда — 56, Кабанск, Онохой тосхондо — 65 — 67, Тори, Цакир, Горькинскда 70 — 73 миллиметр хуртар хура бороон ороһон байна. Унгэрһэн энэ үе соо Прибайкалийн Нестеров тосхондо, Хорин Додоо Хурбада 84 — 85 миллиметр хуртар хура бороон ороо. Ороһон энэ бороон ургасада эххэн туһа боложо үгөө.

Хабар эртүүр таригданан шэнииса колостой боложо, эдөөшэжэ өхлөө. Хүдөө нутагуудыа абтаһан мэдээсэлэй ёһоор, хаа хаанагай таряанай ургаса һайн. Букурузын үндэрһын 40 — 70 — 100 сантиметр болоһой. Мүн ороһонд ургаса түлэб дундаа. Угэрс, помидор хүсэд эдөөшэһэн байна.

Эхээр ороһон бороондой хүүдэр Салэнга, Уда голнууд нэмжэ өхилээ.

И.И. Котев.

40 ЖЭЛЭИ ОЙ

РСФСР дотор сагай уларилыне шэнжэлхэ тусхай метеорологическа станцинууды эмхидхэхэ гэдэн декрет В. И. Ленинэй гар табилгатайгаар 1921 ондо гараа бэлэй. Тэрэ гэдэндэ хойшо СССР-эй гидрометеорологическа станци бюро гэжэ нэрлэгдэдэг болоһон юм.

Метеорологи хадаа агаарай байдалыне, сагай уларилыне саг үргэлжэ, бүхы талаһаан үзэжэ, шэнжэжэ, зүб мэдээсэл сонсохожо байха ёһотой. Он жэлэй ошохо бүри эрдэм, техникэ ехээр хүгжэжэ, агаарай уларилдай ньюсые саг соонь, тодоор шэнжэлжэ, ард зондо мэдээсэжэ байдаг.

Станцин хүдэлмэрилгэшэдэй урда ухаамгай түргэнөөр ажаллаха зорилго табилдаг. Нэгдэхээр, агаарай байдалыне — тэндэ боложо байдаг физическэ элдэб бодосуудай үзэгдэлүүды саг үргэлжэ бүхы талаһаан шэнжэлжэ үзэхэ зорилготой бшуу. Хоёрдохор, хүдэлмэрилгэшэд метеорологическа асуудалаар үдэр бүри һонирхожо, али нутагта, ямар сагта сагай уларилдай ямар байха тухай зүб мэдээ арайдай ажахын һалбаринуудта үгэжэ байха хэрэгтэй.

Сагай уларил, байгалийн гажа буруу үзэгдэлүүдыне зүбөөр тодорхойлохо талаар хүүдэй жэлүүдтэ нилээдгүй сэхэ хүдэлмэри хэгдэжэ.

Мүнөөнэй үе сагта манай хүдөө ажахыда түрүү техникэ, агротехникын эрхим заабаринууд хэрэглэгдэнэ.

Гидрометеорологическа станци хэдэн үдэр урид байгалийн байдалай хубилалтыне тодорхойлодо, бүхы ай-

маг, нутагуудаар газетэ, радиогоор дамжуулан дуулгажа байдаг. Аадар, мундэр, һалхи шуурган болохоо байгаа һаань, хэдэн үдэр урид аймагдуудай колхоз, совхозуудаар дуулгагдадаг байна. Тинмын тула республикынай гидрометбюрогой хүдэлмэрилгэшэд бүхы аймаг, газар нутагуудтай саг үргэлжэ хани барисаатай байдаг. Ажахын бүхы һалбаринуудта: промышленность, илаһагай уһан, агаар

рай флотто, түмэр замтай транспорт, хүдөө ажахы гидрометеорологическа станцин мэдээсэлүүдые үргэнөөр хэрэглэнэ.

СССР-эй гидрометеорологическа станци эмхидхэгдэһэн саһаа хойшо гээд 40 жэл гүйсэбэ. Энэ хугасаа соо метеорологин талаар ехэ амжалта туйлагданан байна.

Н. Медведева, Улан-Удын гидрометбюрогой хүдэлмэрилгэшэ.

Тобшохоноор...

★ ПСКОВ. Эндэ Россия Федерацин область, хизаар, республикануудай «Спартак» бүлгэмэй шамбайшуул сугларма, маноз, байдарка дээрэ тамарлаагар хоорондо мурьсоо. Гурбан үдэрэй туршада болоһон шамага тулалданда Улан-Удын «Спартак» бүлгэмэй түлөөлгшэ Павел Гердеев шалгарла. Тэрэ 500, 1000 метрын зайда урилдахада дүрбэлхы һуури эзлэнэ байна.

Е. Александров.

★ ЗЭДЭ. Хоца Намсараевай нэрэмжит гүрэнэй театрын артистар манай аймагтай колхоз, совхозуудаар ямаа, концерт, зүмжэ харуулма байнхай. Эдэнэрэй харуулан Ц. Шагмийн «Һэһхэл» гэжэ зүмжэ харгаһадай һайшаалда хүртөө.

Ж. Мансараева.

★ БАРХАН. Аймагтай томо колхозуудай нэгэн — Баргажанай Лениний нэрэмжит колхозой гэгшүүд барилга олоор хэдэ болоһой. Мүнөө үедэ колхозой түбтэхи найман жэлэй һургуули, гурбан клуб барилдама эхилээ. Мүн үхибүүдэй үдэртэ байхалсли, сад барилдаагар түсэлбэгдөө.

Н. Цыбенон.

Ф у т б о л

— Нүхэр, хэды саг болоо хаб. Стадион урдихэ гээшэ гүбди, али үгы гү?

— Хари, минихээр 15-гүр 6 час боложо ябана, — гээд нүхэрны часыгаа хараадхина.

Эдэ хоёртой стадиондо 5-гүр 6 часта хүржэ эрэхэдэнэ хүн зон дүүрэн. Эдэрэй арай шамай билет абажа, һууридаа хүржэ эрэхэдэнэ хоёр командын футболистууд бэе бэе һорилсожо байба.

— Мүнөөдэр шүүгэ гүбди, али? — гэлдэнэ хунуудыне олон. Стадиондо сугларгаһадай ингэжэ хөөрлөдөөр һуулар, талмай дунда тулалдан эхилшэбэ. Барнаул городской «Темп» командынхид манай футболистуудтай өөһэдэнгөө талмай дээрэ наадахада 2:2 гэдэн тоотойгоор тэнсэһэн байгаа бшуу. Нээрээшэ, «Шүүхэ гү, али үгы гү» гэдэн асуудал харагшадые һонирхуула.

Нааданшые түлэб дундаа, айлашадай футболистнаар удаа дараалан довтолжо, Улан-Удын хамгаалагшад, вратарине тухашаруула. Нааданай түүрүүшын хахадта довтолһон айлашад бумбэгэ бэлэглэжэ шадангуй амаралтада гарана. «Байкал» командын футболистууд энэ үдэр хэзээ хэзээ нэйхйиһэ, һулаар, ношбоор наадажа, харагшадай урма

Хэрхоор гэтэһэн надта мастераар ажал-энэхэн басагамнай ладаг. Гайн шанартай Улан-Удын «Победа» хубсаһа хунар оёдоого гэжэ оёдоллой комби-проо үетэн нүхэдэйнгөө

БАКАЛ ТЭНСЭЛГЭН...

хухална. Нааданай хоёрдохыше хахадта манай командынхид бираггүйгөөр наадаа гэжэ тэмдэглэмээр.

Хоёр талаһаа 90 минутын туршада довтолоһондо эдэнэрнай бэе бээдэ бумбэгэ бэлэглэсэнгүй, наадаа түгэсхэбэ.

Ингэжэ «Байкал», «Темп» командынхидай удаахи уулзалгань дахинаа тэнсэлгээр дүүрээ.

Т. Бадмаин.

Радио болон телевиденээр Н. С. Хрущев үгэ хэлэхэнь

1961 оной августын 7-до, понедельнигтэ Москвагай саһаар 20 часта СССР-эй Министруудай Советэй түүрүүлгшэ нүхэр Н. С. Хрущев радио болон телевиденээр үгэ хэлэхэнь.

дунда Валя ехэ тэһэй. магтаалтай жэ... —Партингаа сэдэ ажалай шэнэ барихаб, өөрынгө гөжөл үшөө нэгэ рьядар дээшэлүү — гэжэ Валентин хашеева мэдүүлэ.

Бүхы совет ар зол жаргалай асарһан КПС Программын проетанисаад, комбасанган Валя коммунист ажалай нигай нэрэ суртгэхэ гэжэ шар оролдон.

Зураг дээрэ: В. тина Бухашеева. К. ДМИТРИЕВЭ

Мүнөөдэрэй программ

18.00—«Баяальтова хада тангаргаа үгэлгэ» гэдэн үүтэ зориулагданан радио 18.48—Хүгжэмтэ дамжуу 19.00—«Реро» гэжэ гүрэнэй радна оркестрын концерт. 20 «Согтой хүүхюун долган дээр хэн дамжуулга. 20.15—арадай хөгжмэ. 20.35—ажабайдал нэгэ дахин үгтэдэн Леонтьевагай очерк. 20 Түмэр замтай хүдэлмэрилгэ захилаар концерт.

19.00—«Мойдодыр» гэвэн бүүдтэ зориулагданан фильм. 19.20—«Үргэн Бурят доторнай» гэдэн дамжуулга. —Түмэр замшадай Бүхэ найндэртэ зориулагданан дамжуулга. 20.00—«Долоон жээр үүрүүл» гэдэн киноочерк. —«Манине парти удардаһан хэн литература дамжуулга. —«Французска живопись зуунажлэ» гэдэн научна фильм. 21.00—«Леон Гаррос ищет» гэдэн кинокомеди.

Түмэр замтай Улан-Удын отделение түүрүүшын туршалган тепловоз өрөмхэй. Энэ хүсэ эхэтэ локомотив һаяар манай энэ олоороо ябадаг болохо. Зураг дээрэ: тепловоз харуулагдана.

Н. Крашевскийн фото.

ЭНХЭ ТАЙБАНААР ЗЭРГЭ ОРШОН БАЙХА ТОН ШУХАЛ ГЭЖЭ ПРОГРАММЫН ПРОЕКТ ОНСОЛОН ТЭМДЭГЛЭНЭ

США

НЬЮ-ЙОРК, августын 4. (ТАСС). Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Программын проектые тайлбарилха зуураа, мэдээжэ экономист Скотт Ниринг ТАСС-да мэдүүлгэ хэхэдэе ингэжэ хэлээ:

«Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Программын проектые «Нью-Йорк таймс» газетэ августын 1-дэ 8 хуудан дээрэ толлиһон байна. Энэ газетэ «Коммунистическэ шэнэ манифест» гэдэн редакционно статья толилоо. Тус программа хадаа «сүлөөтэ дэлхэйдэ эсэргүүгээр дай соносхоһон—сэрэгэй, политическэ, экономическа, пропагандистска дай соносхоһон» ябадал болоно гэжэ энэ статья соогоо тэмдэглэһэн байна. Энэ хадаа эндүүтэйгээр, дутуугаар үгтэһэн шэнжэлэл болоно.

Социализм хадаа капитализмые буладан коммунизм тээшэ дабажа ябана гэжэ Программын проект соо хэлэгдэнэ. Нүүдлын дүшэн жэлэй турша соо дэлхэй дээрэ болоһон хүгжэлтын түүхыне шэнжэлжэ үзэхэдэ, 1917 оной революциһаа хойшонхи Россия хүгжэлтэ дээрэ хэлэгдэһэнэй зүб. зүйтэй байһыне гэршэлэн харуулжа үгэнэ.

Программа дотор түүхын хүгжэлтэ тон юрэнхыгээр согсолгондой. Советскэ Союзай үмэнэ табигдажа байһан зорилгонууд тухай, коммунистическэ общество байгуулхатай тэрэнэй гаргажа байһан хүсэлтэ оролдожо тухай энэ документ соо дэлгэрэнгү гэрэ хэлэгдэһэн байна.

Энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха шухала гэжэ Программын проект соо саашааа хэлэгдэнэ. Юуб гэхэдэ, шэнэ бүгэдэнигтэ дайн байлдаан эхилээ һаа, бүхы хүн түрэлтэндэ ехэ хохилдо ушаруулханаа гадна, социалистическэ байгуулатые удааруулха байна бшуу.

Шэнэ Программа хадаа ойрын хорин жэлэй турша соо капитализмые ахижа, гэгээрэн

болбосорхо, баян дэлгэрээр, элүүр мэндээр ажаһууаха ябадал хүн түрэлтэндэ хангахыне социалист ороонуудые урьалһан байна. Иимэ туйлалтанууд хадаа капитализмын үеһынхидэ орходоо коммунизмын үедэ арадууд золтой жаргалтайгаар, амгалан тайбанаар ажаһууаха гэдэн этигэл найдабари дэлхэйн бумбэрэсгэй бүхы хүнүүдтэ түрүүлэнэ.

РУМИНИ

БУХАРЕСТ, августын 4. (ТАСС). Асари ехэ түсөбтэй—КПС-эй Программын проектын танилсахада би угаа ехээр омогорхооб. Ленинэй партиин хүтэлбэрилдэг дэлхэй дээрэхи хүдэлмэришэн, тарашанай түүрүүшын гүрэн манай социалист ороонуудай хүдэлмэришэд болон тарашадта жэшэ болохоо гадна, бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэд болон тарашадта жэшэ боложо үгэнэ гэжэ мэдэрхэдэ би угаа ехээр омогорхооб гэжэ Василе Тулосе гэгшын нэрэмжэтэ заводой токарэ А. Киру «Скынтейя Тинеретулуй» гэжэ газетэдэ бэшэһэн байна.

КПС-эй Программын проектын манай эзбэсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгэй алба хаагшад угаа ехэ һонирхолтойгоор, баяр баясхалантайгаар угаа гэжэ подполковник Илие Петре «Апераря Патрией» гэжэ газетэдэ бэшэнэ. Коммунизм байгуулгада совет арадай туйлаһан амжалтанууд дэлхэйн бүхы социалист ороонуудай, тэрэ тоодо манай ороной коммунизм тээшэ дабшалгыне түрэгдэжэ үгэхэ гэжэ бидэнэр һайнаар ойлгонобди гээд тэрэ бэшэһэн байна.

ВЕНГРИ

БУДАПЕШТ, августын 4. (ТАСС). КПС-эй шэнэ Программын проектын Венгрийн олониттэ гол анхаралаа хандуулаар. Предприиннууд ехэ эмхи зургаануудта эдэ үдэрүүдтэ боложо байһан ми-

тингүүд болон суглаанууд дээрэ энэ шухала документын урда шаһар тухай хөөрлөдөөнүүд болохоо гадна, гэр бүлэ дотор, үйлсэнүүд болон поэтүүдтэ Программа тухай хөөрлөдөжэ болоһон байна. Программа дотор хараалагданан зам манай орондо заажэ үгтэһэн зам болоно. Тэрэн дотор табигданан зорилгонууд манай бэлдүүлжэ зорилгонууд болоһондо. КПС-эй 40 жэлэй түүхэ хадаа Программын проект дотор хараалагданан зорилгонуудай лаб дүүргэдэхэ байһыне гэршэлжэ үгэнэ гээд Венгрийн Арадай Республикын Наукануудай академийн гэгшүүн-корреспондент Ласло Эдьед бэшэһэн байна.

КПС-эй Программын проект сэдхэл хүдэлгэмэ, гайхамшагта документ болоно. Энэниие совет арад лаб дүүргэжэ шадха гэжэ Будапештын райсоветүүдэй нэгэнэй түүрүүлгшэ Михайне Ладош бэшэнэ.

ИНДИ

ДЕЛИ, августын 4. (ТАСС). «Хүн түрэлтэй хүсэлтэ эрмэлзэлые бэлдүүлжэ» Программын гэдэн гаршагтай редакционно статья Индийн коммунистическэ партиин орган «Нью-Эйдж» гэжэ журнал толилоо.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин программа хадаа бүхы дэлхэйн ажал хунуудай, бүхы ороонуудай хим һайн оюун бодолтод нэл эрмэлзэлые бэлдүүлхэ тодо, зоригжуулхы доло болоно гэжэ журнал бичэһэнэ.

БОЛГАРИ

СОФИ, августын 4. (ТАСС). «Арад зон ехээр һайшаанһан гаршагтай түүрү бичэжэ» мүнөөдэр толилоо. Приин арад Болгарин коммунистическэ парти Советскэ партиин Программые угаа ехэ баһаар угтаа гэжэ статья сэдхэгдэнэ.

Алжирай республикын саг зуурын правительстве Пакистан мэдэрбэ

КАРАЧИ, августын 3. (ТАСС). Алжирай республикын саг зуурын правительстве Пакистан мэдэрбэ гэжэ эндэ сонсоһоглоо.

Алжирай Республикын саг зуурын правительствотай дипломатическа харилсааны тулада Пакистан хэмжээнүүдыне абажа гээд Пакистанай гэгш хэрэгүүдэй министр түлөөлэгшэ мүнөөдэр үгэ хэлэжэ.

Урда Вьетнама сэрэгэй албанда хунууд татана

ХАНОЙ, августын 3. (ТАСС). Орон дотор националь-сөлөөрэлгын хүдэлгэмэй дэлгэржэ байһанһаа айһан дээрэһэ Урда Вьетнамай засагаархид 25-һаа 33 хүртээр наһатай хунууд рэгэй албанда татаха захиралта гаргаа гээд хоо мэдээсэгдэбэ.

ЖУДАЛДАНАЙ УЪАТАЙ ЖУДАГ

Нохой халхай, яаха хэхэ болоо гэшээбиди,—гэдэн ехын гайхал Хүсөөтэ нутагта боложо байба. Хүүндүдэй хөөрлөдөжэ байхада, хүндэлэндэ хүлөө, гасаланда гараа табияд яахамдаг гэжэ хүн бүхэндэ һанамхай бээ. Гэшыне һаа, «олоной үгэ хүсэтэй, уулын суураан дорьбоотой» гэдэндэл, тэрэ хөөрлөдөө оржиго алад гарагдаһын аргагүй.

Мэдэн гэдэмнай Хүсөөтэ нутагтай зон хүнэгтөө хэхэ уһагүйлшөөд, тараа баража, тарьяа маажай байбад.

— Угы худагтай яашо юм.

— 1956 ондо хамтынгаа хүсөөр, колхозойнгоо зөөрөөр малтуулан худагтай аад, тэрэ худагтай хатуухан эзэнэй гартя орошоо юм даа,—гэдэн харюу дуулаһабди. Ямар тимэ хара уһа харамнадаг хатуу эзэн бии болоо гэшээб гэхэдэ, «үе наһаараа альгаа холгоогогүй, мур норгандаа муртэй юумэ үргэггүй, өвхөн соохи бөөр, үндэгэн соохи уураг гэшээ гэжэ һаа болохоор тимэ нэгэ айлайхи худагаймнай эзэн болошоо юумэл» гэлээбэ.

—«Хоблог хүндэ хоёр бөөр эхэтэй, багатай» гэжэ бурят арад эртэ урда саһаа хойшо хэлсэгш нэмнай. Эгээл тимэ хүн худагаймнай эзэмдэд, хотоной зонине хоёр километр газарта байһан горхонһоо үргэбшөөр уһа зөөлгөжэ байна.

— Тэрэтнай хэн гэшээб, ядамаг бээтэй, дайнай инвалид бээшэ гэшээ гү? — гэжэ һураабди.

— Угы ааб даа. Үйлэдбэрини хүдэлмэридэ эбэрһэншы бээшэ, үнгэрһан дайнда шархатаншы бээшэ. Ойн модо орбонтойнь, тайгын модо тархитайнь һугалжа хаяма гэхээр, шэлэгдэмэл шириг за-

дарюун бээтэй, дүшэн наһандаа дүтэлжэ ябаһан дүүрэн түхэрэн шарайтай, хүнгэн хүдэлмэридэ илдамхан, хүндэ хүдэлмэриһөө дальдардаг, туушагүйхэн Жамса?

— Жамса?

— Тимэ, тимэ, Жамса! Раднын Жамса. Энэ хүмийн урдань колхоз байхада контродо хүнгэн шэнгэн ажалда һуг-дуг ябаһан юм. Мүнөө совхоз болоходо, худагаймнай тойруулаад, арбан хүлгэй арьяатан абахайдал шүлһөө татаад, манине зобоожо байна даа.

— Яагаад?

— Харыг даа. Худагай баханада хадаатай саарһа харахада ойлгохот! Ямар тимэ аюултай саарһан байгаа юм ааб гэжэ һонирхоод, ошожо хараабди. «Нүхэд! Гурбан харын мунгэ түлөөгүй һаа, уһан үгтэхэгүй. Айл бүхэн шэнэ мунгээр харын табисагаан түлэхэ зэргэтэй» гэдэн сонсоһол хараабди.

Тинхэдэ Хүсөөтын 214 айлһаа хэды түхэриг сугларха болобо гэшээб? Хамтадаа 107 түхэриг.

Тэмгүйхэн салин гэшээл даа! Зунай сагта һэрюухэн, үбэлэй сагта дулахан гэртэ һуугаад, зуун долоон түхэригөө зуугаад лз һуухабди гэжэ бодошошые магад.

Ямар нэгэн эрэмдэг хүниие худагай хажууда һуулгаад, Раднын Жамса, тэрэнэй һамган хоёрыне ондоо хүдэлмэридэ ябуулаа һаа, олондо юун гэдэн ехэ туһа хүргэгдэхэ байхаб! Хэлсээнгүй.

Тимэ һайн бэе бэлдэртэй уладууд аад, худагай хажууда шэбээлээд, «мунгэ түлэгты» гэжэ зоноо хашажа, хабшажа байхадаа эшэнэгүй гэшые аа гү? Нэгэндэе багтажа, нэхыгэ хээрээл хадаа тимэ гэдэ бэшэ гү? Хургаараа хургаа сохижо үзөөгүй ха даа, утын үдэр соо хүдэлмэридэ ябаад эрлэн хунүүды тэрэ олоһоо уһа зөөлгөжэ байгаа гүйгүү. Хамтын худагай эзэн болошоод, зонһоо мунгэ нэхэжэ байхадаа һэһхэлгүйхэн амитан гэшые ааб даа.

Мухаршээрэй «Эрдэм» совхозой 4-отделениин түб-Хүсөөтэ нутагта байртай Жамсахайн намтар уташ бээшэ һаа олиггүй «Нонин».

Худалдаанай уһатай худагайшые түүхэ ойлгосотыше бээшэ аал даа. Ганса худагай уһа худалдааша хубхай холбог Жамсын үйлэдэ хэмжэе абадаггүй совхозойхид ойлгосогүй. Халхай даа, халаахай, хасарыемнай улайгана, эшэдэһыше хүргэнэ.

Н. Алдаров.

